

CYKL | MŁODZI W OBIEKTYWIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4–6

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Joanna Majewska-Wróbel

FILM | „NIC BEZ NAS”, reż. S. Klausmann

Niezwykły dokument o marzeniach, determinacji, uczuciach, wielkich nadziejach i potrzebach dzieci. Poznajemy kilkunastu młodych bohaterów z różnych kontynentów, różnych państw, (Południowa Afryka, Laos, Indie, Nepal, Irak, Jordania, Szwajcaria, Japonia, Stany Zjednoczone Ameryki, Peru, Argentyna, Niemcy, Islandia, Austria, Wybrzeże Kości Słoniowej), którzy w sposób prosty, szczerzy i przejrzysty opowiadają o swoich rodzinach, swoim środowisku, swoich zmartwieniach, ale także o nadziejach. „Dzieci w drodze” – z powodzeniem tak mógłby brzmieć alternatywny tytuł filmu. Bohaterowie każdego ranka po wypełnieniu swoich obowiązków (czasem czterogodzinnych), pakują się, żegnają z bliskimi, wychodzą i zaczynają swą podróż – na nartach, pociągami, na osły, autobusem, na deskorolce, łódką, taksówką, busem, pieszo. Jedni do szkoły, drudzy do pracy. Jedni z nadzieją, spokojem i zrozumieniem w plecaku, drudzy bez plecaka. Dokument nie tylko zwraca uwagę na różnice kulturowe i odmienne problemy, przed jakimi stają dzieci, lecz także podkreśla podobieństwa w ich życiu. Towarzysząc im w drodze do szkoły, poznajemy ich marzenia, plany i lęki. Film porusza problem przyszłości naszej planety, włączając do dyskusji głos dzieci, które już niedługo będą odpowiedzialne za jej losy.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami trzech tematów:

- Marzenia
- Uczucia i emocje
- Tolerancja

Marzenia

Jaki byłby świat bez marzeń, dziecięcych marzeń, w których nie ma rzeczy niemożliwych? Marzeń, które są uroczyście, barwne, dobre, które pomagają trwać? Nic nie tworzy przyszłości tak jak marzenia. Gdyby Bell nie wierzył w swoje marzenia, nie byłoby telefonu. Bez marzeń Edisona – żarówki. Zaczynaj tam, gdzie jesteś, użyj tego, co masz, zrób, co możesz. To widzimy w filmie „Nic bez nas”. Nie ma narzekania, nie ma marzeń o drogich rzeczach, prezentach, kolejnym drogim zestawie klocków, nowym modelu telefonu, tablecie, wydanej właśnie grze. Widzimy pracę, naukę, drogę do szkoły każdego dnia. „Możesz zostać piosenkarką, koszykarką, atletą, strażakiem... Najlepsi ludzie to tacy, którzy są zdeterminowani, wiedzą, co chcą zrobić” – mówi Sai z USA. Poznajemy dzieci, które marzą o tym, by w przyszłości zostać fryzjerką, artystką, policjantem, neurochirurgiem, aktorką, bibliotekarzem. Obserwujemy Luniko, chorego na HIV (w przyszłości być może lekarza, „naprawiacza” helikopterów lub żołnierza), Rebekkę, częściowo niewidomą, która chciałaby być asystentką weterynarza. „Jeśli marzenia się nie spełniają, po prostu się nie spełniają. Gdy się zestarzeję, chcę móc dalej myśleć i marzyć” – mówi Valeria.

Pytania: O czym marzyły dzieci? Czego możemy się od nich nauczyć? O czym Ty marzysz? Kim chcesz być? Co chcesz mieć? Co chcesz robić w życiu? Z kim chcesz być? Jaki chcesz być? Czy marzenia się spełniają?

Uczucia i wartości

Film „Nic bez nas” to zwyczajne ludzkie historie – a tam gdzie są ludzie, zwykle są też emocje. Słyszemy smutek w głosie, przejmujące słowa na temat tego, co nie umyka oczom młodych, pilnych obserwatorów. Dzieci ubolewają z powodu wielu zagrożeń współczesnego świata (skażone środowisko, wybuch elektrowni atomowej, prostytutka, przemoc, ubóstwo, wyzysk najmłodszych i najstarszych, handel narkotykami, choroby). Pomimo tego z ich ust padają słowa wdzięczności, zachwytu, radości, ponieważ ktoś mieszka nad rzeką, ktoś na wsi, w przepięknej okolicy. Mogą się uczyć, mają ulubione przedmioty, marzą. Mają kolegów, rodziny, słyszą śpiew ptaków, szum wiatru i fal. Widzimy tęsknotę, troskę, upór i siłę. Dzieci ufają i kochają. Uważnie śledząc film, widzowie mogą nawiązać swego rodzaju więź z bohaterami i utożsamić się z ich problemami, wyzwaniem, nadziejami, być może nawet zainspirować się ich marzeniami. Uczucia w filmie słyszemy (słowa, ton głosu). „Przede wszystkim czuję strach, bliskość i miłość”, „Dom wiele dla mnie znaczy”, „Rodzice są jak przyjaciele”. Uczucia w filmie również widzimy (zachowania, gesty, mimika twarzy). Obserwujemy przytulenia, wzajemną pomoc, słyszemy z ust rodzica: „bądź ostrożny”, „uważaj na siebie”, „powodzenia”. Proces identyfikacji z bohaterem czy problemem prezentowanym w filmie jest kluczem do zrozumienia, jaką wartość psychoedukacyjną może oferować film.

Pytania: Co czułeś, oglądając film? Jakie emocje budzą w Tobie poszczególni bohaterowie? Jakie uczucia zwykle towarzyszą Ci każdego dnia? Jakie znasz emocje pozytywne? Jakie znasz emocje trudne? Co powoduje w ludziach poszczególne emocje? Jakie wartości są ważne w życiu bohaterów filmu?

Tolerancja

Film może zaprosić do rozmowy o tolerancji, o inności, o zgodzie na nią. Bohaterowie są w podobnym wieku, ale mają inne kolory skóry, religie i kulturę. Wyglądają inaczej, pochodzą z różnych środowisk, mówią innymi językami, co innego jedzą, inaczej mieszkają, ich rodziny wyglądają inaczej. Mimo to tak wiele ich łączy.

Pytania: Czy bohaterowie filmu odczuwali szczęście? W których momentach? Co rozumiesz pod pojęciem „tolerancja”? Czy uważasz się za osobę tolerancyjną? Jak zachęcić innych do bycia tolerancyjnym?